

ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2023 ให้เรามองดูสักการสถานแห่งลอร์ด ซึ่งเป็นบทเรียนเชิงพยากรณ์ ที่ถูกมอบไว้กับพระศาสนจักรในยุคปัจจุบันของเรา ไม่ใช่แค่เป็นระบบที่ดีและไม่ใช้เพียงแค่ใครเป็นคนสร้างเท่านั้นที่มีความสำคัญ แท้จริงแล้วคนป่วยคือศูนย์กลางของประชากรของพระเจ้า และ พระศาสนจักรก็ก้าวหน้าไปพร้อมกับพวกเขาในฐานะเครื่องหมายของความเป็นมนุษย์ที่ทุกคนมีคุณค่าและไม่มีใครควรถูกละทิ้งหรือถูกทอดทิ้งไว้ข้างหลัง

ด้วยการรอนขอของพระนางมารีย์ องค์อุปถัมภ์ของผู้ป่วย ข้าพเจ้าขอฝากบรรดาผู้ที่เจ็บป่วย ผู้ที่ดูแลพวกเขาในครอบครัวของตนเอง ด้วยการทำงาน การวิจัยและบริการอาสาสมัครของพวกเขา และพวกเขาที่มุ่งมั่นที่จะสานสายใยความเป็นพี่น้องกันทั้งส่วนตัว ในพระศาสนจักร และในบ้านเมือง พร้อมกันนี้ข้าพเจ้าขออำนวยการศักดิ์สิทธิ์มายังพวกเขาทุกคนด้วย

โรม, มหาวิหารนักบุญยอห์น ลาเตรัน 10 มกราคม 2023

สมเด็จพระสันตะปาปา ฟรังซิส

(แปลโดย คณะนักบวชคามิลเลียนประเทศไทย)

สารสนองค์สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส โอกาสวันผู้ป่วยสากลครั้งที่ 31 (11 กุมภาพันธ์ 2023)

“ช่วยดูแลเขาด้วย” (ลก 10:35)

ความเห็นอกเห็นใจในฐานะที่เป็นการฝึกฝนไปด้วยกันในการเยียวยารักษา

บรรดาพี่น้องชายหญิงที่รักทั้งหลาย

ความเจ็บป่วยเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ของมนุษย์เรา อย่างไรก็ตาม หากความเจ็บป่วยเกิดขึ้นจากการถูกโดดเดี่ยวและถูกทอดทิ้ง ปราศจากการดูแลและความเห็นอกเห็นใจ อาจกลายเป็นเรื่องไร้มนุษยธรรมได้ เมื่อเราเดินทางร่วมกับผู้อื่น ไม่ใช่เรื่องแปลกที่บางคนจะรู้สึกไม่สบาย ต้องหยุดพักเพราะความเหนื่อยล้าหรือเหตุร้ายที่เกิดระหว่างทาง ในช่วงเวลาดังกล่าวเราจะเห็นว่าเรากำลังเดินไปด้วยกันอย่างไร ไม่ว่าเราจะกำลังเดินไปด้วยกันจริงๆ หรือว่าเราแค่อยู่ในเส้นทางเดียวกัน แต่ต่างคนต่างดูแลผลประโยชน์ของตัวเองและปล่อยให้คนอื่น "จัดการเรื่องของตนเองไป" ด้วยเหตุนี้ ในวันผู้ป่วยสากลครั้งที่ 31 นี้ ในขณะที่พระศาสนจักรทั้งหมดเดินทางไปตามเส้นทางของการก้าวเดินไปด้วยกัน ข้าพเจ้าขอเชิญชวนให้ทุกท่านได้ไตร่ตรองถึงความจริงที่ว่า เราสามารถเรียนรู้ที่จะก้าวเดินไปด้วยกันแบบของพระเจ้าโดยผ่านประสบการณ์แห่งความเปราะบางและความเจ็บป่วย นั่นคือ ความใกล้ชิด ความเห็นอกเห็นใจและความอ่อนโยน

ในหนังสือของประกาศกเอเสเคียล พระเจ้าทรงตรัสถ้อยคำเหล่านี้ซึ่งแสดงถึงจุดสูงสุดประการหนึ่งของการเผยแสดงของพระเจ้า “เราเองจะนำแกะของเราไปยังทุ่งหญ้าและเราจะให้พวกมันได้พักผ่อน องค์พระผู้เป็นเจ้าตรัสว่า... เราจะตามหาแกะที่สูญหายไป และเราจะนำแกะที่หลงทางกลับมา เราจะพันแผลของแกะตัวที่บาดเจ็บ เราจะเสริมกำลังแกะตัวที่อ่อนแอ [...] เราจะเลี้ยงเขาอย่างยุติธรรม” (34:15-16) ประสบการณ์ความลับสน

การเจ็บไข้ได้ป่วย และความอ่อนแอเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ไม่ได้กีดกันเราให้ห่างจากการเป็นประชากรของพระเจ้า แต่กลับทำให้พวกเรากลายเป็นศูนย์กลางความสนใจของพระเจ้า ซึ่งทรงเป็นพระบิดาของพวกเรา และทรงไม่ต้องการที่จะสูญเสียลูกของพระองค์ในระหว่างการเดินทาง พ่อขอให้พวกเราเรียนรู้จากพระองค์เกี่ยวกับชุมชนที่เดินไปด้วยกันอย่างแท้จริง ซึ่งสามารถต้านทานต่อวัฒนธรรมแห่งการทิ้งขว้าง

ในสมณสาส์นเวียนของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส เรื่อง “ทุกคนเป็นพี่น้องกัน” ได้กระตุ้นเราให้อ่านคำอุปมาเรื่องชาวสะมาเรียที่ดี อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าได้เลือกเพื่อแสดงให้เห็นว่า เราสามารถก้าวข้ามผ่าน “เมฆหมอกมืดมิดของโลกที่ปิดตัวเอง” ไปสู่ “การจินตนาการและทำให้โลกที่เปิดกว้างบังเกิดขึ้นจริง” ได้อย่างไร (อ้างอิง ข้อ 56) มีความเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งระหว่างคำอุปมาของพระเยซูเจ้ากับหลายๆ วิธีในการปฏิเสธความเป็นพี่น้องกันในโลกปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่ชายผู้นี้ถูกทุบตีและถูกปล้นถูกทอดทิ้งอยู่ข้างถนน แสดงถึงสภาพที่พี่น้องชายหญิงของเราจำนวนมากถูกทิ้งไว้ในช่วงเวลาที่พวกเขาต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด ไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่จะแยกแยะเรื่องการทำร้ายชีวิตและศักดิ์ศรีของมนุษย์ที่เกิดจากสาเหตุตามธรรมชาติ กับที่เกิดจากความอยุติธรรมและความรุนแรง ในความเป็นจริง ระดับความไม่เท่าเทียมกันที่เพิ่มขึ้นและผลประโยชน์ที่มีอยู่ของคนไม่กี่กลุ่มในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของมนุษย์ทุกแห่ง จนถึงระดับที่เป็นการยากที่จะพิจารณาว่าประสบการณ์ใดๆ นั้นมีสาเหตุมาจาก “ธรรมชาติ” เพียงอย่างเดียว ความทุกข์ยากทั้งหมดเกิดขึ้นในบริบทของ “วัฒนธรรม” และความขัดแย้งต่างๆ

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญในตอนนี้ที่จะต้องตระหนักถึงสภาพของความเปลาเปเลี้ยวและการถูกทอดทิ้ง ความโหดร้ายประเภทนี้สามารถเอาชนะได้ง่ายกว่าความอยุติธรรมอื่นๆ เพราะ - ดังที่อุปมาบอกเรา - ความสนใจของเราเพียงชั่วครู่ที่จะถูกกระตุ้นด้วยความเห็นอกเห็นใจภายในตัวเราเพื่อกำจัดมันออกไป นักเดินทางสองคนซึ่งถือว่าคุณมีศีลธรรมและเคร่งศาสนาเห็นชายที่ได้รับบาดเจ็บ แต่ไม่หยุดให้การช่วยเหลือ อย่างไรก็ตาม คนที่เดินผ่านมาคนที่สามเป็นชาวสะมาเรียซึ่งเป็นชาวต่างชาติที่ถูกเหยียดหยาม กลับรู้สึกเห็นอกเห็นใจและได้ดูแลเอาใจใส่จนแผลกหน้าบนท้องถนนโดยปฏิบัติต่อเขาเหมือนเป็นพี่น้องกัน ในการทำเช่นนั้น ถึงแม้เขาจะไม่ได้คิดอะไร แต่เขาได้สร้างความแตกต่างทำให้โลกเป็นพี่น้องกันมากขึ้น

พี่น้องที่รัก เราไม่ค่อยได้เตรียมความพร้อมสำหรับการเจ็บป่วย บ่อยครั้งที่เราไม่แม้แต่จะยอมรับว่าเราแก่ตัวลง ความเปราะบางทำให้เราหวาดกลัว และวัฒนธรรมแห่งการยึดเอาเรื่องประสิทธิภาพที่ฝังรากในตัวเราผลักดันให้เราเก็บมันซ่อนไว้ใต้พรม ไม่เหลือที่ว่างสำหรับความเปราะบางของมนุษย์ ด้วยวิธีนี้ เมื่อความชั่วร้ายบังเกิดขึ้นและทำร้ายเรา ก็ทำให้เราตะลึงงันไป ยิ่งกว่านั้น คนอื่นอาจจะทิ้งเราในห้วงเวลาเช่นนั้นก็ได้ หรือในช่วงเวลาที่เรารักษา เราอาจจะรู้สึกที่เราควรละทิ้งผู้อื่นเพื่อหลีกเลี่ยงการเป็นภาระ นี่แหละที่ความเปลาเปเลี้ยวได้ก่อตัวขึ้นและเราอาจรู้สึกที่ได้รับพิษจากความอยุติธรรมอันขมขื่น รวบรวมว่าเป็นพระเจ้าเองที่ทรงทอดทิ้งเรา อันที่จริงเราอาจพบว่าเป็นการยากที่จะดำรงอยู่ในสันติกับองค์พระผู้เป็นเจ้าเมื่อความสัมพันธ์ของเรากับผู้อื่นและกับตนเองพังทลายลงไป นี่จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก แม้ในท่ามกลางความเจ็บป่วยที่ทั่วทั้งพระศาสนจักรจะต้องประเมินตนเองเทียบกับแบบอย่างในพระวรสารเรื่องชาวสะมาเรีย

ที่ดี เพื่อที่พระศาสนจักรจะได้เป็น “โรงพยาบาลภาคสนาม” ที่แท้จริง เพื่อพันธกิจของพระศาสนจักรจะเผยแสดงออกมาในการกิจการดูแลเอาใจใส่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้วงเวลาประวัติศาสตร์ในยุคของเรา เราทุกคนอ่อนแอ เปราะบางและต้องการความเห็นอกเห็นใจที่รู้จักวิธีที่จะหยุด เข้าไปใกล้ๆ เยียวยารักษาและดูแลบรรเทา ดังนั้น สถานการณ์ของผู้ป่วยจึงเป็นการเรียกร้องที่ต้องตัดความเฉยเมยและชะลอฝีเท้าของผู้ที่ผ่านไปมาในทางเดียวกันกับพวกเขา รวบรวมว่าพวกเขาไม่มีใครช่วยเหลือ

แท้จริงแล้ว จุดมุ่งหมายของวันผู้ป่วยสากลไม่ได้เชิญชวนให้เราแค่สวดภาวนาและอยู่ใกล้ชิดกับผู้ทุกข์ยากเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันก็มีจุดมุ่งหมายเพื่อปลุกจิตสำนึกประชากรของพระเจ้า สถาบันสุขภาพ และภาคประชาสังคมเกี่ยวกับแนวทางใหม่ในการก้าวไปข้างหน้าด้วยกัน ถ้อยคำของประกาศกเอเสเคียลที่ยกมาข้างต้นได้ตัดสินอย่างแข็งกร้าวถึงลำดับความสำคัญของผู้ที่ใช้อำนาจทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมืองเหนือผู้อื่นว่า “เจ้าน้านม ใช้ขนแกะคลุมกาย ฆ่าแกะตัวอ่อนๆ แต่ไม่เลี้ยงฝูงแกะ แกะที่อ่อนแอ ท่านไม่ได้เสริมกำลังแกะที่เจ็บป่วย ท่านก็ไม่รักษา แกะที่บาดเจ็บ ท่านไม่ได้พันแผลให้ และแกะที่พลัดหลง ท่านก็ไม่ได้ไปตามกลับมา แกะที่หายไป ท่านก็ไม่ได้แสวงหา แต่ท่านได้ปกครองบรรดาแกะโดยใช้กำลังอย่างโหดร้าย” (34: 3-4). พระวาจาของพระเจ้าส่องสว่างและถูกเวลาเสมอ ไม่เพียงแต่ในสิ่งที่ประณามเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่นำเสนอด้วย อันที่จริง บทสรุปของอุปมาเรื่องชาวสะมาเรียที่ดีชี้ให้เห็นว่าการฝึกฝนความเป็นพี่น้องกันซึ่งเริ่มต้นจากการประสบพบกันสามารถขยายนำไปสู่การดูแลเอาใจใส่ที่มีแบบแผนได้อย่างไร องค์ประกอบของโรงแรม ผู้ดูแลโรงแรม เงินและสัญญาว่าจะแจ้งให้กันและกันทราบ (อ้างอิง ลก 10:34 - 35) ทั้งหมดนี้ทำให้นึกถึงการปฏิบัติศาสนกิจของบรรดาพระสงฆ์ นักบวช งานของผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพอนามัย และความมุ่งมั่นของสมาชิกในครอบครัวและอาสาสมัคร ขอขอบคุณผู้ที่ทำความดีต่อต้านความชั่วทุกวัน ในทุกส่วนของโลก

การแพร่ระบาดของโรคร้ายในช่วงหลายปีที่ผ่านมาทำให้เรารู้สึกขอบคุณต่อผู้ที่ทำงานในแต่ละวันในการดูแลสุขภาพอนามัยและการวิจัย แต่สิ่งที่ออกมาจากโคกนาฏกรรมครั้งใหญ่นี้ แต่การยกย่องบรรดาวีรบุรุษเหล่านี้แค่นั้นไม่เพียงพอ โควิด-19 ทำให้เครือข่ายความเชี่ยวชาญและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแน่นแฟ้นมากขึ้น ทั้งยังทำให้เห็นถึงข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของระบบสวัสดิการสาธารณสุขที่มีอยู่ด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อความถูกต้องควบคู่ไปกับการค้นหา กลยุทธ์และทรัพยากรในทุกประเทศเพื่อให้มนุษย์ทุกคนได้รับการประกันการเข้าถึงการรักษาและสิทธิขั้นพื้นฐานในด้านสุขภาพ อย่างเหมาะสม

ชาวสะมาเรียบอกให้เจ้าของโรงแรม “ช่วยดูแลเขาด้วย” (ลก 10:35) พระเยซูเจ้าตรัสเรียกเราแต่ละคนแบบนี้เช่นกัน พระองค์ทรงกระตุ้นเราให้ “จงไปและทำเช่นเดียวกัน” (ลก 10:37) ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในพระสมณสาส์น เรื่อง “ทุกคนเป็นพี่น้องกัน” ว่า “คำอุปมานี้แสดงให้เห็นว่าการริเริ่มดีที่ชุมชนสามารถสร้างขึ้นใหม่ได้ โดยเริ่มต้นจากบุรุษและสตรีที่ยอมรับความเปราะบางของผู้อื่น ผู้ที่ปฏิเสธที่จะสร้างสังคมแห่งการกีดกัน และปฏิบัติตนให้เป็นเพื่อนบ้าน ยกย่องและฟื้นฟูสุขภาพของผู้ที่ล้มลงเพื่อความดีส่วนรวม” (ข้อ 67) แท้จริงแล้ว “เราถูกสร้างมาเพื่อเติมเต็มให้สมบูรณ์ซึ่งพบได้ในความรักเท่านั้น เราจะเฉยเมยต่อผู้ทุกข์ยากไม่ได้” (ข้อ 68)